

Neuvotteleva virkamies Sami Rinne

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

1 Pääasiallinen sisältö

Ehdotettavalla valtioneuvoston asetuksella muutettaisiin kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvaatimuksista annettua valtioneuvoston asetusta (858/2018, jäljempänä *betoniasema-asetus*).

Asetuksessa selvennettäisiin betoniaseman ja betonituotetehtaan omassa toiminnassa syntyvän ylijäämäbetonin murskausta koskevaa sääntelyä siten, että murskaus voitaisiin suorittaa osana laitoksen toimintaa muutoin koskevaa rekisteröintiä, jos murskattava ylijäämäbetonin määrä on enintään 20 000 tonnia vuodessa. Lisäksi täsmennettäisiin muun muassa vaatimuksia betonin murskauksesta aiheutuvan pölyämisen ja melun rajoittamisesta sekä lisättäisiin säännökset ylijäämäbetonin varastointia ja murskaamista koskevien tietojen toimittamisesta rekisteröinnin ja vuosiraportoinnin yhteydessä. Lisäksi betoniasema-asetuksesta poistettaisiin velvollisuus käsitellä öljyiset hulevedet öljynerotuksessa, jos nämä vedet johdetaan umpisäiliöön.

Asetus annettaisiin ympäristönsuojelulain (527/2014) 9 §:n ja 10 §:n nojalla. Asetuksen ehdotettaisiin tulevan voimaan 1.1.2026.

2 Perustelut

2.1. Asian tausta

Ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaan ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa aiheuttavalla toiminnalla on oltava ympäristölupa. Ympäristölupaa edellyttävät toiminnot on lueteltu lain liitteessä 1. Ympäristönsuojelulain 116 §:ssä säädetään toiminnan rekisteröinnistä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Rekisteröitävät toiminnot on lueteltu lain liitteessä 2. Tällaisesta toiminnasta on tehtävä rekisteröinti-ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten.

Kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat siirrettiin ympäristölupavelvoitteen piiristä rekisteröintimenettelyyn ympäristönsuojelulain muutoksella 437/2017, joka tuli voimaan 1.9.2017 (lain liitteen 2 kohta 8). Lain muutokseen liittyvän siirtymäsäännöksen mukaan kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat säilyvät kuitenkin luvanvaraisina siihen saakka, kunnes niitä koskeva lain 10 §:n nojalla annettavat valtioneuvoston asetukset tulevat sovellettavaksi. Betoniasema-asetus tuli voimaan 1.1.2019. Asetusta on tullut soveltaa kaikilla betoniasemilla ja betonituotetehtailla 1.1.2025 alkaen. Lain 437/2017 siirtymäsäännöksen mukaan toimintaa

koskeva ympäristölupa raukeaa, kun asetus tulee sovellettavaksi ja toimivaltaisen ympäristönsuojeluviranomaisen on tällöin rekisteröitävä toiminta ympäristönsuojelun tietojärjestelmään ja ilmoitettava tästä toiminnanharjoittajalle. Rekisteröinti-ilmoituksen sisällöstä säädetään tarkemmin betoniasema-asetuksen 3 §:ssä.

Kiinteä betoniasema ja -tuotetehdas voi säilyä tämänkin jälkeen ympäristöluvanvaraisena ympäristönsuojelulain 30 §:n nojalla. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädetään, että toiminta edellyttää ympäristölupaa, jos se on osa direktiivilaitoksen toimintaa. Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan ympäristölupa tarvitaan, jos toiminnasta saattaa aiheutua 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus. Lain 27 §:n 2 momentissa ovat vesistön ja pienten vesien (ojan, lähteen tai noron) pilaantumiseen sekä eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentin tarkoittamaan kohtuuttomaan naapuruushaittaan liittyvät luvanvaraisuusperusteet. Pykälän 1 momentin 3 kohdassa säädetään rekisteröitävän toiminnan luvanvaraisuudesta 28 §:n perusteella, kun toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueelle.

Ammatti- ja laitospäinen jätteenkäsittely puolestaan vaatii ympäristönsuojelulain nojalla ympäristöluvan (YSL liite 1 taulukko 2 kohta 13 f). Jättedirektiivin (2008/98/EY) 24 artiklassa säädetään jäsenvaltioille mahdollisuudesta myöntää laitoksille tai yrityksille poikkeus 23 artiklan 1 kohdassa säädetystä luvanvaraisuutta koskevasta vaatimuksesta seuraavien toimien osalta: a) niiden oman vaarattoman jätteen loppukäsittely tuotantopaikalla; tai b) jätteen hyödyntäminen. Direktiivin 25 artiklassa asetetaan tarkemmat poikkeuksia koskevat edellytykset. Jäsenvaltion on vahvistettava kunkin toimintotyyppin osalta yleiset säännöt, joissa määritellään poikkeuksen soveltamisalaan kuuluvan jätteen lajit ja määrät sekä käytettävä käsittelymenetelmä. Näiden sääntöjen on oltava sellaiset, että varmistetaan jätteiden käsittely 13 artiklan mukaisesti. Poikkeusmahdollisuudesta säädetään kansallisesti ympäristönsuojelulain 32 §:n 2 momentissa, jonka mukaan ympäristölupaa ei tarvita muuhun kuin pykälän 1 momentissa mainittuun liitteen 1 taulukossa 2 olevaan 13 kohdassa tarkoitettuun jätteiden hyödyntämiseen taikka muiden kuin vaarallisten jätteiden syntyypaikalla tapahtuvaan loppukäsittelyyn, jos näiden toimintojen ympäristönsuojeluvaatimuksista on säädetty ympäristönsuojelulain 10 §:n nojalla tai jätelain 14 §:n nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella. Säännöksessä viitataan toiminnan rekisteröintiin ympäristönsuojelulain 116 §:n nojalla ja todetaan, että jos toimintaan on ympäristölupa, kun valtioneuvoston asetus tulee sovellettavaksi, ympäristölupa raukeaa.

Edellä mainitulla tavalla ammatti- ja laitospäisen jätteenkäsittelyn ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään esimerkiksi eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetussa valtioneuvoston asetuksessa (843/2017). Asetusta sovelletaan sen liitteessä 1 tarkoitettujen jätteiden ammattimaiseen tai laitospäiseen hyödyntämiseen 3 §:n 2 kohdassa tarkoitetuissa maarakentamiskohteissa ja siihen liittyvään väliaikaiseen varastointiin silloin, kun rakentaminen ja väliaikainen varastointi perustuvat lakisääteiseen suunnitelmaan, lupaan, ilmoitusmenettelyyn tai kunnan rakennusjärjestykseen. Liitteessä 1 mainittuja jätteitä ovat mm. betonimurske sekä kevytbetoni- ja kevytsorajätteet (jätenimikkeet 10 13 14, 17 01 01, 17 01 07 ja 19 12 12). Betonimurskeella tarkoitetaan jätettä, joka on valmistettu puretuista betonirakenteista tai uudisrakentamisen tai betoniteollisuuden betonijätteistä murskaamalla. Kevytbetoni- ja kevytsorajätteellä tarkoitetaan vastaavilla tavoilla syntynyttä murskettä. Betonimurskeen ja kevytbetoni- ja sorajätteiden käyttö on sallittua väylä- ja kenttärakenteissa sekä teollisuus- ja

varastorakennusten pohjarakenteissa. Jos jätteen hyödyntäminen järjestetään kyseisen asetuksen mukaisesti, ympäristönluvanvaraiseen toimintaan ei tarvita ympäristölupaa ympäristönsuojelulain 32 §:n 2 momentin mukaisesti. Hyödyntämisspaikan haltijan on tehtävä toiminnasta ympäristönsuojelulain 116 §:n 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten (rekisteröinti-ilmoitus).

Betonijätteestä valmistettu betonimurske voi myös lakata olemasta jätettä siten kuin betonimurskeen jätteeksi luokittelun päättymisen arviointiperusteista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (466/2022) säädetään. Asetus tuli voimaan 1.9.2022. Asetusta sovelletaan valmistajaan, jolla on ympäristönsuojelulain 27 §:ssä tarkoitettu ympäristölupa betonijätteen murskaustoimintaan tai jonka toiminnassa murskataan betonijätettä nyt kyseessä olevan betoniasema-asetuksen nojalla. Asetukseen sisältyvät säännökset betonijätteen käsittelyvaatimuksista sekä betonimurskeen hyväksytyistä käyttötarkoituksista ja käyttötarkoituksikohtaisista laatuvaatimuksista.

Jätteen, kuten ylijäämäbetonin varastoinnissa tulee huomioida myös jätelainsäädännöstä johtuvat velvoitteet, kuten kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen (331/2013) sääntely, jonka mukaan jätettä voidaan varastoida alle yhden vuoden ajan ennen sen loppukäsittelyä ja alle kolme vuotta ennen sen hyödyntämistä tai esikäsittelyä ennen kuin varastointipaikka katsottaisiin kaatopaikaksi.

2.2. Nykytila ja sen arviointi

Ylijäämäbetoni määritellään betoniasema-asetuksen 2 §:n 7 kohdassa. Sillä tarkoitetaan ”betoniaseman ja betonituotetehtaan tuotannossa syntynyttä betonijätettä ja betonilietettä (jätteenimike 10 13 14)”. Asetuksen perustelumuiotiossa ylijäämäbetonista todetaan näin: ”Betoniasemilla syntyy ylijäämäbetonia betonipumppujen suppilon tyhjennyksissä ja toisinaan tilanteissa, joissa koko tilattua määrää ei ole pystytty käyttämään työmaalla. Betonimyllyjen sekä betoninkuljetusautojen kuljetussäiliöiden pesuissa ylijäämäbetonia syntyy selkeytsaltaista ajoittain poistettavana pohjalietteenä. Betonituotetehtailla ylijäämäbetonia syntyy lähinnä viallisina tuotteina esimerkiksi valun epäonnistuessa sekä betonilietettä tuotteiden sahausessa ja hionnassa”. Käytännössä ylijäämäbetonin murskaus toteutetaan tyypillisesti betoniasemalle tai betonituotetehtaalle kuljetettavalla siirrettävällä murskauskalustolla, esimerkiksi ulkopuolisen urakoitsijan toimesta. Murskaus pyritään ajoittamaan tietylle ajanjaksolle vuodessa, jolloin siihen asti laitokselle kertynyt ylijäämäbetoni voidaan murskata kerralla.

Betoniasema-asetuksen 5 §:ssä säädetään ylijäämäbetonin varastoinnista ja käsittelystä. Pykälän 1 momentin mukaan ylijäämäbetonia voidaan varastoida tilapäisesti ja käsitellä siten kuin ympäristönsuojelulaissa ja jätelaissa (646/2011) sekä niiden nojalla säädetään. Lisäksi pykälän 2 momentissa säädetään selkeytsaltaista nostettavan lietteen kasavarastoinnista.

Betoniasema-asetuksen 6 §:ssä säädetään ylijäämäbetonin tilapäisestä murskaamisesta. Siinä viitataan murskauksesta tehtävään meluilmoitukseen ympäristönsuojelulain 118 §:n nojalla, minkä lisäksi kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä (YSL 202 §) kunta voi halutessaan korvata 118 §:n mukaisen meluilmoitusmenettelyn tiettyjen tilapäistä melua aiheuttavien toimintojen osalta.

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset eivät voi koskea rekisteröitävää toimintaa. Asetuksen perustelumuihistiossa viitataan myös ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7e mukaiseen luvanvaraisuusperusteeseen siinä tapauksessa, että ylijäämäbetonia murskataan toistuvasti ja murskaustoiminnan kesto on yhteensä vähintään 50 päivää. Ylijäämäbetonin murskaamiselta on myös osin saatettu vaatia ympäristölupaa ammatti- tai laitospäiväisen jätteenkäsittelytoiminnan perusteella (YSL liite 1 taulukko 2 kohta 13 f).

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen lupaviranomainen ympäristönsuojelulain 34 §:n nojalla edellä mainittujen, eräissä tapauksissa ylijäämäbetonin murskaamisen luvitukseen käytettyjen luvanvaraisuusperusteiden osalta: pilaantumattoman maanainejätteen, betoni-, tiili- tai asfalttijätteen tai pysyvän jätteen muu käsittely kuin sijoittaminen kaatopaikalle, kun käsiteltävä määrä on alle 50 000 tonnia vuodessa (ympäristönsuojeluasetuksen 12 §:n 1 momentin 12 kohdan b alakohta) sekä kiinteä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää (ympäristönsuojeluasetuksen 12 §:n 1 momentin 6 kohdan b alakohta). Lisäksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluu ympäristöluvan myöntäminen ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdan nojalla. Valtion ympäristölupaviranomainen on puolestaan toimivaltainen ympäristölupa-asiassa, jos toiminta vaatii ympäristöluvan ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 1 kohdan nojalla. Myös valtion ympäristölupaviranomaisen toimivaltaa koskeva perussäännös sisältyy ympäristönsuojelulain 34 §:ään.

Voimassa olevassa asetuksessa ja sen perustelumuihistiossa lähdetään siis siitä olettamasta, että ylijäämäbetonin murskaamista ei luettaisi osaksi rekisteröitävän betoniaseman tai -tuotetehtaan toimintaa, vaan se tulisi toteuttaa joko meluilmoituksella tai jos murskaus kestäisi vähintään 50 päivän ajan, ympäristöluvalla. Näitä menettelyjä voidaan kuitenkin pitää osittain ongelmallisina. Ensinnäkin kyseinen luvanvaraisuusperuste koskee kivenmurskaamista, joka ei vaikutuksiltaan rinnastu ylijäämäbetonin murskaamiseen. Lisäksi mainitun luvitusperusteessa mainittu 50 päivän täyttyminen aiheuttaisi joka tapauksessa toiminnan kuluessa tarpeen hakea toiminnalle ympäristölupaa, mikä tilanne voisi tulla kyseeseen ennen pitkää useimpien sellaisten betoniasemien ja -tuotetehtaiden kohdalla, joissa murskataan ylijäämäbetonia.

Myös meluilmoituksen tekeminen kiinteästi rekisteröitävään toimintaan liittyvästä murskaamisesta on saanut osakseen kritiikkiä siitä aiheutuvan hallinnollisen taakan vuoksi. Meluilmoitusta koskevan ympäristönsuojelulain 118 §:n 1 momentin mukaan toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sähköisesti ilmoitus rakentamisesta, yleisötilaisuudesta tai muusta tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Vaikka säännöksen soveltamista ei ole poissuljettu ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröitävältä toiminnalta, vaikuttaisi kuitenkin tarkoituksenmukaisemmalta ehkäistä säännönmukaisesta (vaikkakin harvoin tapahtuvasta) toiminnasta aiheutuvaa melua soveltamalla ylijäämäbetonin murskaamiseen rekisteröitävälle toiminnalle asetuksessa muutoinkin säädettyjä melua koskevia vaatimuksia. Lisäksi on syytä huomata, että murskauksesta aiheutuvat meluvaikutukset voivat merkitä, että betoniasemalle tai -tuotetehtaalle vaaditaan lain 27 §:n 2 momentin 3 kohdan nojalla

ympäristölupa, jos toiminnasta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasiutusta.

Syksyllä 2022 ympäristöministeriö sai ELY-keskuksesta tiedustelun siitä, voiko betoniaseman ja -tuotetehtaan toiminnassa syntyvää ylijäämäbetonia murskata rekisteröinti-ilmoituksella. Asia nousi esiin myös alkuvuonna 2023 alan toiminnanharjoittajia edustavan järjestön toimesta, joka toi esiin käsityksensä, että toisin kuin asetuksen perustelumuiustiossa todetaan, betonimurskeeseen ei tulisi soveltaa kiviaineksen murskaukseen tarkoitettua 50 päivän sääntöä merkittävästi vähäisempien haitallisten ympäristövaikutusten takia. Lisäksi järjestö toi esiin näkemyksensä siitä, että toisin kuin asetuksen 11 §:ssä säädetään, ei olisi mielekäästä edellyttää öljyisten hulevesien johtamista öljynerottimeen ennen umpisäiliötä, jos kyseiset vedet kuitenkin viedään suoraan umpisäiliöstä asianmukaiseen käsittelyyn.

Ympäristöministeriö tiedusteli keväällä 2023 ELY-keskuksilta sekä niiden alueiden kunnilta tietoja betoniasemien ja -tuotetehtaiden omassa toiminnassa syntyvän ylijäämäbetonin murskaamisesta, betoniasema-asetuksen soveltamisesta ylijäämäbetonin murskaukseen erityisesti rekisteröitävien betoniasemien ja -tuotetehtaiden osalta sekä näkemyksiä asetuksen mahdollisista kehittämistarpeista ylijäämäbetonin murskauksesta aiheutuvien ympäristövaikutusten ehkäisemiseksi. Kyselyyn saatiin vastaukset hieman yli 90 kunnan osalta, minkä lisäksi kyselyyn otettiin kantaa seitsemästä ELY-keskuksesta. Vastauksissa ilmoitetuista betoniasemista ja -tuotetehtaista noin 40 oli rekisteröityjä ja noin 90 luvitettuja, joista ainakin parisenkymmentä ennakoitiin siirrettäväksi rekisteröinnin piiriin viimeistään 1.1.2025. Betoniaseman ja -tuotetehtaan omassa toiminnassa syntyvää ylijäämäbetonia ilmoitettiin murskattavan näistä 18 luvitetulla ja viidellä rekisteröidyllä laitoksella. Osassa vastauksia laitosalueella syntyvää ylijäämäbetonia kerrottiin myös kuljetettavan toisaalle murskattavaksi. Ilmoitetut vuosittaiset murskauskäärät vaihtelivat vastauksissa paljon, 30 tonnin ja 40 000 tonnin välillä, ja murskaamiseen käytetty aika oli tyypillisesti joitakin päiviä vuodessa.

Kyselyyn saatujen vastausten perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomaisten tulkinnat betoniaseman tai -tuotetehtaan omassa toiminnassa syntyvän ylijäämäbetonin murskaukseen sovellettavasta menettelystä vaihtelevat paljon: osa katsoi toiminnan olevan mahdollista jo nykyisin osana laitoksen rekisteröintiä, osa edellytti murskaamiselta meluilmoitusta ja osa piti sitä luvanvaraisena ammatti- tai laitospäivänsuojeluna jätteenkäsittelynä taikka katsoi sen vaativan luvan kivenmurskaamisesta koskevan ns. 50 päivän säännön nojalla. Suurimmassa osassa vastauksia puollettiin ajatusta siitä, että omassa toiminnassa syntyvää ylijäämäbetonia voitaisiin murskata osana rekisteröitävää toimintaa. Vastauksissa kuitenkin pidettiin tärkeänä, että siinä tapauksessa asetuksessa asetettaisiin ympäristönsuojelullisia vaatimuksia esim. murskaamisen toiminta-ajan, melun ja pölyämisen osalta.

2.3. Ehdotus ja sen vaikutukset

Asetusta ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että kiinteän betoniaseman tai -tuotetehtaan omassa toiminnassa syntyvän ylijäämäbetonin murskaus voitaisiin suorittaa osana laitoksen tai tuotetehtaan rekisteröintiä, jos murskattava määrä on enintään 20 000 tonnia vuodessa. Koska ylijäämäbetonin murskaus liittyy kiinteästi betoniasemien ja betonituotetehtaiden toimintaan ja kyseessä on laitosten toiminnassa muodostuvien, sinällään erityistä haittaa aiheuttamattomien

jätteiden käsittelystä, olisi murskaus tarkoituksenmukaista sisällyttää osaksi kyseisten laitosten rekisteröintimenettelyä, vaikka kyseinen murskaustoiminta lähtökohtaisesti tulkittaisiin jätteen ammatti- ja laitospäiväkohtaiseksi käsittelyksi. Kun betoniasema-asetus on tullut sovellettavaksi kaikilla betoniasemilla ja -tuotetehtailla 1.1.2025, jolloin asemien ja tuotetehtaiden ympäristöluvut ovat rauenneet ja ne on pitänyt siirtää rekisteröintimenettelyn piiriin, olisi tärkeää, että asetusta selvennettäisiin siten, että rekisteröinnin piiriin voitaisiin siirtää myös ylijäämäbetonin murskaustoiminta.

Asetuksen 1 §:n 2 momenttia täydennettäisiin ylijäämäbetonin murskausta koskevalla säännöksellä. Siinä asetettaisiin vuosittainen enimmäistonniraja (20 000) ylijäämäbetonin murskaukselle rekisteröitävällä betoniasemalla tai -tuotetehtaalla. Sääntelyn nojalla tämän enimmäisrajan puitteissa tapahtuvaa murskaustoimintaa voitaisiin suorittaa osana betoniaseman ja -tuotetehtaan rekisteröintiä. Jos murskausmäärä ylittäisi edellä mainitun tonnirajan, olisi kyse luvanvaraisesta toiminnasta. Sääntely perustuisi jätedirektiivin 24 ja 25 artiklassa sekä vastaavalla tavalla ympäristönsuojelulain 32 §:n 2 momentissa tarkoitettuun poikkeusmahdollisuuteen, jonka mukaan asetuksessa säädettyjen tarkempien edellytysten täytyessä ammatti- tai laitospäiväinen jätteenkäsittely voidaan vapauttaa ympäristölupapalveloitteesta ja sitä voidaan suorittaa rekisteröinnin piirissä.

Samalla ylijäämäbetonin määritelmää asetuksen 2 §:n 7 kohdassa täsmennettäisiin. Määritelmässä kuvattaisiin nykyistä tarkemmin säädösten, mistä prosesseista ja toiminnoista ylijäämäbetonia muodostuu. Sääntelyn tarkentamisella ei ole tarkoitus muuttaa vallitsevaa oikeustilaa eli nykyisin voimassa olevassa asetuksessa tarkoitettua ylijäämäbetonin määritelmän tulkintatapaa. Ympäristölupa vaadittaisiin, jos betoniasemilla ja betonituotetehtailla murskattava ylijäämäbetoni ei vastaisi asetuksen määritelmää. Ellei betoniaseman tai betonituotetehtaan toiminta ole YSL 30 §:n nojalla luvanvaraista, ylijäämäbetonin murskaustoiminta vaatisi tällöin erillisen ympäristöluvan ammatti- tai laitospäiväkohtaisena jätteenkäsittelynä (YSL liite 1 taulukko 2 kohta 13 f), koska sitä ei toteutettaisi asetuksen nojalla betoniaseman tai -tuotetehtaan toiminnan osaksi määriteltynä ylijäämäbetonin murskauksena. Tällaisena toimintana voitaisiin pitää muualta tuodun ylijäämäbetonin murskausta (esimerkiksi purkubetoni).

Toisin kuin voimassa olevan betoniasema-asetuksen perustelumuiotiossa on todettu, ylijäämäbetonin murskaustoiminta ei vaatisi ympäristölupaa sillä perusteella, että murskaustoiminnan kesto olisi yhteensä vähintään 50 päivää (YSL liitteen 1 taulukon 2 kohta 7e: Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto: Kiinteä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää). Kuten edellä on todettu, kyseistä luvanvaraisuusperustetta ei sovellettaisi ylijäämäbetonin murskaamiseen, sillä siitä aiheutuva melu ei täysin rinnastu luvanvaraisuusperusteessa tarkoitettua kivenmurskauksen aiheuttamaan, merkittävämpään meluun. Kun voimassa olevan sääntelyn mukaan tilapäiseksi tulkittavaa murskausta on saanut harjoittaa meluilmoituksen nojalla ja vähintään 50 päivää kestävä murskaustoiminnan on katsottu vaativan ympäristöluvan, ei jatkossa toiminnan tilapäisyyden tulkinta enää määrittäisi luvantarvetta. Laitoksen toiminnassa syntyvän ylijäämäbetonin murskausta ei myöskään sinällään voitane edes katsoa tilapäiseksi toiminnaksi, koska murskausta harjoitetaan tyyppillisesti säännönmukaisesti esimerkiksi vuosittain tietyn ylijäämäbetonimäärän kerryttyä alueelle.

Lisäksi on huomioitava, että betoniaseman tai -tuotetehtaalta voidaan vaatia ympäristölupa jatkossakin ympäristönsuojelulain 30 §:n nojalla muun muassa sillä perusteella, että asemalla tai tehtaalla toteutettavasta ylijäämäbetonin murskaustoiminnasta saattaa aiheutua 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus, kuten eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta esimerkiksi melu- tai pölypäästöjen vuoksi.

Ylijäämäbetonin murskaukseen sovellettaisiin 5 §:n nojalla asetukseen sisältyviä ympäristönsuojelullisia vaatimuksia, esimerkiksi melun- ja pölyntorjunnasta. Tarkoituksena olisi, ettei murskauksen osalta jouduttaisi turvautumaan enää jatkossa ympäristönsuojelulain 118 §:ssä tarkoitettua meluilmoituksen tekemiseen. Sen sijaan meluilmoitus voisi olla tarpeen jatkossakin esimerkiksi purkutyömaiden yhteydessä harjoitettavaan tilapäiseen murskaustoimintaan. Tästä syystä asetuksen 6 § ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana.

Asetuksessa myös täsmennettäisiin eräitä ympäristönsuojeluvaatimuksia ylijäämäbetonin murskaamisen osalta. Näitä ovat erityisesti pölyn- ja meluntorjuntaa koskevat 8 ja 9 § sekä toiminnasta aiheutuvien meluvaikutusten osalta myös 16 §. Ylijäämäbetonin varastointia ja murskausta koskevat tarpeelliset tiedot lisättäisiin 3 §:ään (rekisteröinti-ilmoituksen sisältö) sekä 17 §:ään (tietojen toimittaminen ja kirjanpito).

Ylijäämäbetonin murskausta koskevien säännösmuutosten lisäksi ehdotetaan muutettavaksi myös asetuksen 11 §:ää siltä osin kuin öljyiset hulevedet johdetaan umpisäiliöön. Pykälästä muun muassa poistettaisiin turhana pidettävä velvoite johtaa umpisäiliöön koottavat öljyiset hulevedet öljynerottimen kautta. Vastaavasti 12 §:n 3 momentin 4 kohtaan lisättäisiin mahdollisuus johtaa hulevedet umpisäiliöön.

2.3.1. Taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksella ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, sillä sen tarkoituksena on lähinnä selventää nykyistä oikeustilaa betoniaseman tai -tuotetehtaan omassa toiminnassa syntyvän ylijäämäbetonin murskaukseen sovellettavan menettelyn osalta. Muutoksella selvennettäisiin ja yhtenäistettäisiin asetuksen tulkintaa siten, että kyseinen murskaustoiminta ei vaatisi lupaa esimerkiksi ammatti- tai laitospäätöksen jätteenkäsittelyn vuoksi.

Ehdotuksen myötä ympäristöluvan piiristä siirtyisi rekisteröintimenettelyyn arviolta muutama kymmenen laitoksen omassa toiminnassa syntyvän ylijäämäbetonin murskaustoimintoja, jos ne eivät tarvitsisi lupaa ympäristönsuojelulain 30 §:n nojalla. Lisäksi murskaustoimintaa on toteutettu ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisen meluilmoituksen nojalla ja nämäkin toiminnot tulisi siirtää rekisteröinnin piiriin. Näitä tapauksia arvioidaan olevan maanlaajuisesti myös parisenkymmentä. Ehdotus pienentäisi hieman ympäristöluvan käsittelystä kunnille saatavien maksujen määrää, mutta on huomattava, että myös toiminnan rekisteröinnistä on suoritettava kunnan hyväksymän taksan mukainen maksu.

Toiminnanharjoittajien hallinnollinen taakka ja tätä kautta kustannukset voisivat ehdotuksen myötä hieman lisääntyä, sillä rekisteröinti-ilmoitukseen lisättäisiin jatkossa tiedot ylijäämäbetonin syntymisestä ja varastoinnista sekä sen murskaamisesta sekä valmistetun murskeen käsittelystä ja hyödyntämisestä. Kyse olisi kuitenkin kertaluonteisesta tietojen ilmoittamisesta. Samalla

hallinnollisen taakan voidaan myös helpottuvan, kun asetuksessa selvennettäisiin, että murskausta voidaan tehdä osana muutoinkin rekisteröitävää toimintaa, eikä se lähtökohtaisesti vaatisi ympäristölupaa. Myöskään erillinen meluilmoitus jokaisen murskauskerran yhteydessä ei enää olisi tarpeen, kun murskaus olisi mahdollistaa suorittaa osana toiminnan muuta rekisteröintiä ja siihen sovellettaisiin mm. asetuksen melutasoja koskevaa sääntelyä.

Eräiltä osin murskaukseen sovellettavia ympäristönsuojeluvuorotteita myös tarkennettaisiin esimerkiksi vesien käsittelyn sekä melun ja pölyn torjunnan osalta, mikä saattaa vaatia toiminnanharjoittajilta lisätoimenpiteitä betoniaseman tai betonituotetehtaan rakenteiden tai laitteistojen parantamiseksi. Voidaan kuitenkin katsoa, että tämän tyyppisiä toimenpiteitä edellytetään toiminnanharjoittajilta jo tällä hetkellä ympäristönsuojelulain yleisten, ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevan velvoitteen (7 §) sekä varovaisuus- ja huolellisuusperiaatteen sekä ympäristön kannalta parhaan käytännön periaatteen (20 §) nojalla, minkä lisäksi kaikkea toimintaa koskevat mm. lain maaperän ja pohjaveden pilaamista koskevat ehdottomat kiellot (16 ja 17 §).

Toiminnanharjoittajien kannalta taloudellista rasitetta helpottaisi asetuksen 11 §:ään ehdotettava muutos, jonka mukaan umpisäiliöön johdettaessa öljyisiä hulevesiä ei enää tarvitsisi johtaa öljynerottimen kautta. Näissä tilanteissa vältettäisiin siis öljynerottimen asentaminen, jonka kustannukseksi on arvioitu muutama kymmenen tuhatta euroa. Toiminnanharjoittajien edustajalta saadun tiedon mukaan umpisäiliöiden käyttö on lisääntymässä laitoksilla.

2.3.2. Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Toimivaltaisena viranomaisena rekisteröintimenettelyssä toimivan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin ehdotuksesta aiheutuisi pienessä määrin muutoksia erityisesti niiden olemassa olevien betoniasemien ja betonituotetehtaiden osalta, joiden toiminnassa murskataan omassa toiminnassa syntyvää ylijäämäbetonia, jos kyseiselle murskaustoiminnalle on nykyisin myönnetty ympäristölupa esimerkiksi ammatti- tai laitoksen jätteenkäsittelyn tai kivenmurskausta koskevan lupaperusteen (ns. 50 päivän sääntö) perusteella. Nämä toiminnot siirrettäisiin jatkossa osaksi betoniaseman ja -tuotetehtaan rekisteröintiä, mikä aiheuttaisi hieman kertaluonteisesti hallinnollista taakkaa viranomaisille, kun murskausta koskevat tiedot tulee merkitä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Rekisteröinnin piiriin siirrettäviä omassa toiminnassa syntyvän ylijäämäbetonin murskausta koskevia lupia olisi arviolta korkeintaan noin 50 koko Suomessa. Toisaalta on huomattava, että vastaavia uusia toimintoja ei enää luvitettaisi jatkossa betoniasemasta tai -tuotetehtaasta erillään, eikä olemassa olevien toimintojen nykyisiä lupia tarvitsisi muuttaa niiden siirryttyä rekisteröinnin piiriin, mikä keventäisi viranomaisen tehtäviä. Painotus ennakkovalvonnasta siirtyisi rekisteröintimenettelyssä murskaustoiminnan jälkivalvontaan.

Voidaan katsoa, että laitoksen omassa toiminnassa syntyvän ylijäämäbetonin murskaamiseen sovellettavan menettelyn selkeyttäminen myös helpottaa viranomaisten työtä, kun esimerkiksi toiminnan tilapäisyyttä ja toisaalta 50 murskauspäivän täyttymistä ei tarvitsisi arvioida. Toiminta ei myöskään vaatisi enää erillisen meluilmoituksen tekemistä. Myös tämä helpottaisi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisten hallinnollista taakkaa, sillä ilmoitusten johdosta viranomaisten on tullut tehdä ympäristönsuojelulain 122 §:n mukainen päätös, jossa annetaan tarpeelliset

määräykset toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja toiminnan järjestämiseen liittyvien jätelain mukaisten velvollisuuksien täyttämiseksi.

2.3.3. Ympäristövaikutukset

Ulkona laitoksen piha-alueella tapahtuva ylijäämäbetonin murskaustoiminta poikkeaa merkittävästi ympäristövaikutuksiltaan muusta, sisätiloissa järjestetystä betoniaseman ja -tuotetehtaan toiminnasta. Ympäristövaikutukset liittyvät erityisesti toiminnasta aiheutuvaan meluun ja pölyämiseen. Murskeen varastoinnista syntyy mahdollisesti pilaantumista aiheuttavia hulevesiä sekä murskaamiseen liittyvän pölyämisen estämiseksi toteutettavasta kastelusta jätevesiä.

Valmisbetonin ja betonituotteiden (esimerkiksi ontelolaattojen tai seinäelementtien) murskaus eroavat käsittelyvaiheiltaan ja meluvaikutuksiltaan toisistaan. Laattojen ja elementtien murskaaminen vaatii esikäsittelyvaiheina niiden rikutusta murskaukselle sopivaan kokoon ja metallien erotinlaitteiden käyttämistä. Murskauksesta aiheutuva melu eroaa luonteeltaan olennaisesti betoniasemien aiheuttamasta melusta. Murskausmelu on usein iskumaista ja siten huomattavasti betoniaseman tasaisempaa melua häiritsevämpää. Erityisesti rikotuksesta aiheutuu voimakasta iskumaista melua, joka koetaan yleisesti erittäin häiritseväksi. Laitoksista aiheutuva melu saattaa myös joissain tapauksissa olla tulkittavissa impulssimaiseksi.

Jo nykyisin laitosten muun toiminnan pölyntorjuntatoimenpiteet ovat vakiintuneita ja hyvin hallittavissa. Raaka-aineiden varastosiiloissa käytetään suodattimia ja muita pölynerottimia. Ulkotiloissa suoritettava ylijäämäbetonin murskaus aiheuttaa myös pölyämistä ja sen torjuntaan käytetään murskauslaitoksilla usein vettä. Tästä aiheutuu jonkin verran käsittelyä ja hallintaa vaativia jätevesiä. Lisäksi ylijäämäbetonin varastoinnista ulkotiloissa aiheutuu hulevesiä, jotka myös edellyttävät käsittelyä ennen johtamista ympäristöön.

Samoin kuin melu, myös pölypäästöjen ja -vaikutusten merkittävyttä ja kohtuullisuutta arvioidaan erityisesti suhteessa toimintaa ympäröiviin häiriintyviin kohteisiin. Pölypäästöjen ehkäiseminen korostuu, jos lähimmät häiriintyvät kohteet ovat lähellä tai ympäristö on muutoin herkkää pölyävälle toiminnalle.

Melun- ja pölyntorjuntaan liittyviä säännöksiä on ehdotuksessa täsmennetty ylijäämäbetonin murskauksesta aiheutuvien ympäristövaikutusten ehkäisemiseksi. On myös huomattava, että laitoksen omassa toiminnassa syntyvän ylijäämäbetonin murskaamisesta aiheutuvat vaikutukset rajautuvat melko lyhyelle ajanjaksolle vuosittain (esimerkiksi joitakin päiviä tai viikkoja) ja joillakin laitoksilla ei ole murskaukselle tarvetta edes joka vuosi. Asetuksen muutoksella ei odoteta olevan vaikutusta ylijäämäbetonin murskausmääriin, koska toimintaa harjoitetaan jo nykyisin, eikä ylijäämäbetonin syntyminen ole toiminnan tavoitteena. Näin ollen sitä arvioidaan syntyvän ja varastoitavan laitosten alueella jatkossakin vain rajallisia määriä. Tästä johtuen toiminnasta aiheutuvat ympäristövaikutuksetkin ovat melko pieniä. Jos toiminnasta katsotaan aiheutuvan läheisille häiriintyville kohteille kohtuutonta rasiutusta ja näin ollen koko betoniaseman tai -tuotetehtaan toiminnan katsottaisiin vaativan ympäristöluvan ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 3 kohdan nojalla, voitaisiin myös ylijäämäbetonin murskaustoiminnasta aiheutuvia

ympäristövaikutuksia hallita ympäristöluvassa annettavin tarkemmin ja tarpeen mukaan myös asetusta tiukemmin määräyksiin.

2.4. Valmistelu ja lausuntopalaute

Ehdotus on valmisteltu ympäristöministeriössä virkatyönä, yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Valmistelun aikana on kuultu Betoniteollisuus ry:n ja INFRA ry:n edustajia, Suomen Kuntaliitto ry:tä sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisten ja ELY-keskuksen virkahenkilöitä.

Ehdotuksen sisältämästä jätedirektiivin 24–25 artiklan mahdollistamasta poikkeuksesta ylijäämäbetonin luvanvaraisuudelle notifioitiin Euroopan komissiota direktiivin (EU) 2015/1535 artiklan 5(1) mukaisesti (direktiivi teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä). Notifioinnin odotusaika päättyi 17.9.2025. Komissio tai jäsenvaltiot eivät esittäneet asiassa huomautuksia.

Ehdotuksesta järjestettiin lausuntokierros 14.2.–28.3.2025 välisenä aikana. Lausuntoja saatiin yhteensä 9 kappaletta seuraavilta tahoilta: Kainuun ELY-keskus, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, työ- ja elinkeinoministeriö, Pirkanmaan ELY-keskus, Suomen ympäristökeskus, Hämeen ELY-keskus, Rakennusteollisuus RT ry, Uudenmaan ELY-keskus ja Suomen Kuntaliitto ry. Oikeusministeriö, valtiovarainministeriö ja korkein hallinto-oikeus ilmoittivat, ettei niillä ole asiasta lausuttavaa.

Lausunnoissa pidettiin kautta linjan kannatettavana, että laitosten omassa toiminnassa syntyvää ylijäämäbetonin murskausta koskevaa menettelyä selkeytettäisiin ja että se säädettäisiin kuulumaan selkeästi betoniaseman ja -tuotetehtaan rekisteröintimenettelyn piiriin. Suomen Kuntaliitto ry ja Suomen ympäristökeskus ottivat lausunnoissaan kantaa siihen, että ylijäämäbetonin murskaamisessa voisi olla kyse ammatti- tai laitospäätöksestä, toisin kuin lausuntokierroksella olleessa asetusehdotuksessa katsottiin. Nämä lausunnonantajat totesivat, että kyseinen lähestymistapa ei sinänsä muuttaisi asetusehdotuksen lähtökohtaa sisällyttää ylijäämäbetonin murskaus rekisteröintimenettelyyn, mutta voisi edellyttää jätedirektiivin 24 ja 25 artiklan perusteella jätteenkäsittelyn määrän vuosittaista rajaamista. Jatkovalmistelussa asetusehdotusta täydennettiin 1 §:n 2 momentin osalta siten, että laitoksen omassa toiminnassa syntyvän ylijäämäbetonin murskaaminen osana rekisteröitävää toimintaa rajattiin vuosittaisella tonnimäärällä. Suomen ympäristökeskuksen lausunnossa esitettiin myös ylijäämäbetonin määritelmäsäännöksen täsmentämistä, mikä toteutettiin asetusehdotukseen.

Suomen Kuntaliitto ry:n lausunnossa katsottiin 8 §:n uuteen momenttiin sisältyvän ilmoitusvelvollisuuden aiheuttavan turhaa hallinnollista taakkaa. Säännös päätettiin poistaa asetusehdotuksesta. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnossa nostamien huomioiden perusteella päätettiin täsmentää 9 §:n 3 momentiksi ehdotettavaa säännöstä siten, että erilaisia pölyn leviämisen ehkäisemistoimia voidaan toteuttaa myös rinnakkain, eivätkä ne ole toisilleen vaihtoehtoisia tapoja. Lisäksi lausunnon perusteella 16 §:n 8 momenttia täsmennettiin koskien ylijäämäbetonin murskauksen huomiointia melutasojen mittaamisessa.

Useissa ELY-keskusten lausunnoissa kiinnitettiin huomiota ehdotukseen sisältyviin 11 §:ää koskeviin muutoksiin öljyisten hulevesien johtamisesta. UUDELY, PIRELY, POPELY ja HÄMELY kiinnittivät huomiota siihen, että 11 §:n 1 momenttia koskevasta ehdotuksesta puuttui voimassa olevaan sääntelyyn sisältyvä säännös öljynerottimen varustamisesta öljytilan täyttymisestä ilmoittavalla hälytysjärjestelmällä sekä säännöksellä, jonka mukaan muiden alueiden hulevesien pääsy öljynerottimeen on estettävä. Kyseiset virkkeet olivat jääneet puuttumaan epähuomiossa lausuntokierroksella olleesta ehdotuksesta ja ne lisättiin 11 §:n 1 momenttiin. Samalla säännöstä täydennettiin siten, että myös umpisäiliö on varustettava säiliön täyttymisestä ilmoittavalla hälytysjärjestelmällä. Asian nostivat esiin lausunnoissaan HÄMELY, POPELY ja PIRELY. POPELY nosti lausunnoissaan esiin myös 11 §:n 4 momentin osalta, että siinä maininta umpisäiliöstä voitaisiin myös samalla poistaa, kun 2 momentista poistettaisiin vaatimus öljynerottimen kautta hulevesien johtamisesta umpisäiliöön. Momenttiin tehtiin kyseinen muutos. Sen sijaan Pirkanmaan ELY-keskuksen ehdotuksia hiekanerottimen lisäämisestä sekä polttonestesäiliöiden täyttö- ja tankkauspaikkojen allastamisesta ei katsottu tarpeellisiksi.

Asetusehdotuksen jatkovalmistelussa päätettiin luopua 6 §:ään ehdotetuista muutoksista ja ehdottaa pykälän kumoamista turhana, ottaen huomioon 1 §:n 2 momenttiin ehdotettava lisäys ja 5 §:ään sisällytettävä sääntely. Lisäksi 12 §:n 3 momentin 4 kohtaan tehtiin 11 §:ään tehtäviä muutoksia vastaava lisäys umpisäiliön käyttöä koskien. Asetusehdotukseen lisättiin myös siirtymäsäännökset ylijäämäbetonin murskausta koskevan sääntelyn soveltamiselle.

2.5. Säännöskohtaiset perustelut

1 §. Soveltamisala. Pykälän 1 momentissa säädetään asetuksen soveltumisesta sekä rekisteröitävään että vähimmäisvaatimuksena myös luvanvaraiseen betoniasemaan ja -tuotetehtaaseen.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös asetuksen soveltamisesta rekisteröitävän betoniaseman tai betonituotetehtaan omassa toiminnassa syntyvän ylijäämäbetonin murskaukseen, jos murskattava määrä on enintään 20 000 tonnia vuodessa. Säännöksellä selvennettäisiin nykyistä oikeustilaa kyseiseen murskaustoimintaan sovellettavan menettelyn osalta. Vuosittaista tonnirajaa koskevan sääntelyn taustalla on tulkinta ylijäämäbetonin murskauksesta ammatti- tai laitospäivä jätteenkäsittelyä, jolle voidaan myöntää poikkeus luvanvaraisuudesta säätämällä asiasta tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa (jätedirektiivin 24–25 artikla; ympäristönsuojelulain 32 §:n 2 momentti). Tämä edellyttäisi toiminnan määrällistä rajaamista, joka ehdotettaisiin toteuttavan asettamalla vuosittainen tonnimääräraja murskaamiselle. Samalla täsmennettäisiin jätedirektiivin 25 artiklan 1 kohdassa edellytetyllä tavalla käsiteltävän jätteen ominaisuuksia koskevaa sääntelyä (jätteen lajit ja käytettävä käsittelymenetelmä): kyse olisi nimenomaan laitoksen omassa toiminnassa syntyvästä ylijäämäbetonista, minkä lisäksi ylijäämäbetonin määritelmää muutoinkin ehdotetaan täsmennettäväksi 2 §:n 7 kohdassa.

Ehdotettavaa vuosittaista tonnimääräistä rajaa voidaan pitää kohtuullisena. Sen myötä tarkoituksena on ehkäistä rekisteröinnin piirissä suoritettavan murskaustoiminnan muodostuminen siitä aiheutuvien ympäristövaikutusten kannalta liian laajaksi toiminnaksi. Suurimmalla osalla laitoksia, joilla murskataan omassa toiminnassa syntyvää ylijäämäbetonia, vuosittaisen

murskausmäärän voidaan arvioida jäävän selvästi alle 5 000 tonnin rajan. Keskimäärin betoniasemilla syntyy ylijäämäbetonia noin 1 000–2 000 tonnia vuodessa. Betonituotetehtailla määrät voivat vaihdella enemmän, riippuen tehtaan koosta sekä siellä tuotettavista tuotteista. Ontelo- ja kuorilaattatehtailla ylijäämäbetonia voi syntyä 10 000–50 000 tonnia vuodessa.

Jos rekisteröitävällä laitoksella olisi tarkoitus murskata enemmän kuin 20 000 tonnia omassa toiminnassa syntyvää ylijäämäbetonia vuosittain, tulisi toiminta arvioitavaksi lupaa vaativana ammatti- tai laitospäivä jätteenkäsittelyinä. Tällöin toiminnasta aiheutuvat ympäristöriskit voidaan arvioida lupamenettelyssä ja antaa tarvittavat lupamääräykset niiden ehkäisemiseksi.

2 §. Määritelmät. Pykälän 7 kohtaan sisältyvää ylijäämäbetonin määritelmäsäännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi. Ylijäämäbetonin määritelmää ei sisällöllisesti muutettaisi nykyisin voimassa olevan asetuksen mukaisesta tulkinnasta, jota on kuvattu asetuksen perustelumuiotiossa. Määritelmäsäännöksessä ehdotetaan kuvattavaksi nykyistä tarkemmin, mistä prosesseista ja toiminnoista ylijäämäbetonia muodostuu. Voimassa olevan asetuksen määritelmässä viitataan jäteasetuksen (978/2021) liitteeseen 3 sisältyvän jäteluettelon mukaiseen jätenimikkeeseen 10 13 14 (betonijäte ja betoniliete). Nyt määritelmään ehdotetaan lisättäväksi viittaus myös jätenimikkeeseen 16 03 04 (muut kuin nimikkeessä 16 03 03 mainitut epäorgaaniset jätteet). Määritelmässä on tältä osin hyödynnetty ns. betonimurskeen EEJ-asetuksen (466/2022) liitteen 1 taulukon 1 määritelmiä (kohdan 1 alakohta a–c sekä kohdan 2 alakohta a, lukuun ottamatta rakentamisesta peräisin olevia betonituotteita).

Pykälän 10 kohdassa valtion lupaviranomainen ja valtion valvontaviranomainen muutettaisiin tehtävien siirtymisen vuoksi Lupa- ja valvontavirastoksi. Lupa- ja valvontavirasto aloittaa toimintansa 1.1.2026.

3 §. Rekisteröinti-ilmoituksen sisältö. Pykälässä säädetään betoniaseman ja betonituotetehtaan toimintaa koskevan ympäristönsuojelulain 116 §:ssä tarkoitetun rekisteröinti-ilmoituksen sisällöstä.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi ylijäämäbetonia sekä sen murskaamista koskevia tietoja. Momenttiin lisättäisiin uusi 9 kohta, jonka mukaan rekisteröinti-ilmoitukseen olisi sisällytettävä tiedot kalenterivuoden aikana syntyvästä ylijäämäbetonin määrästä ja sen varastoinnista, murskattavan ylijäämäbetonin määrästä ja arvioidusta murskaamisen kestosta vuodessa, sekä valmistetun murskeen käsittelystä ja hyödyntämisestä. Jos ylijäämäbetonia ei murskattaisi vuosittain, myös tämä tieto tulisi ilmoittaa. Samalla momentin nykyisin voimassa oleva 9 ja 10 kohta siirtyvät 10 ja 11 kohdaksi. Lisäksi momentin 3 kohtaan tehtäisiin pieni tarkennus, jonka mukaan myös toiminta-aikojen osalta puhuttaisiin nimenomaan ”arvioiduista” toiminta-ajoista, kuten myös tuotannon suhteen. Myös momentin johdantokappaleeseen sekä 1–3 kohtaan tehtäisiin pienet tekniset korjaukset, joissa ja- sekä tai-sanojen käyttöä tarkennettaisiin. Muutoksilla ei ole sisällöllistä merkitystä, vaan tarkoitus on ainoastaan sujuvoittaa säännöstä (samalla myös johdantokappaleen suomen- ja ruotsinkielinen muotoilu yhtenäistettäisiin tältä osin).

Pykälän 2 momentissa säädetään rekisteröinti-ilmoitukseen liitettävästä kartasta, josta ilmenevät mm. kiinteistön rajat sekä lähimmät häiriölle alttiit tai herkätkohteet, sekä asemapiirros, johon

merkitään laitoksen eri toiminnat. Näihin kartta- ja asemapiirrostitietoihin tulee sisällyttää myös tiedot ylijäämäbetonin murskauksen sijoittumisesta alueelle, minkä avulla voidaan arvioida mm. toiminnan etäisyyttä lähimpiin häiriintyviin kohteisiin. Pykälän 2 momenttia ei ehdoteta muutettavaksi, vaan ylijäämäbetonin murskauksen sijoittumisen voidaan katsoa jo nykyisin vaadittaviin sijaintitietoihin "laitoksen eri toiminnoista".

Edellä mainittujen tietojen avulla toimintaa valvovalle kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle muodostuisi kuva ylijäämäbetonin käsittelystä ja murskaustoiminnasta laitoksen alueella, minkä perusteella viranomaisen voisi arvioida myös toiminnan ympäristövaikutuksia sekä mahdollista luvan tarvetta.

5 §. *Ylijäämäbetonin varastointi ja käsittely murskaus.* Pykälän otsikointia ja 1 momentin muotoilua tarkistettaisiin siten, että ylijäämäbetonin "käsittelyn" sijasta käytettäisiin täsmällisempää termiä "murskaus". Voimassa olevan pykälän 1 momentissa säädetään ylijäämäbetonin varastointiin ja käsittelyyn sovellettavista säädöksistä (ympäristönsuojelulaki ja jätelaki sekä näiden nojalla annetut säädökset). Viittaus säilyisi ennallaan siten, että siihen ehdotetaan tehtäväksi vain pieni lakitekninen muutos. Viittauksen voidaan katsoa kattavan myös betoniasema-asetuksen sisältämän sääntelyn. Näin ollen asetuksessa säädettyjä ympäristönsuojeluvaatimuksia sovellettaisiin myös laitoksen omassa toiminnassa syntyvän ylijäämäbetonin murskaukseen: muun muassa voimassa olevan asetuksen 8 §:ssä säädetty melutasot koskisivat sellaisenaan kyseistä murskaustoimintaa. Nyt kyseessä olevassa asetuksen muuttamista koskevassa ehdotuksessa esitetään lisäksi ylijäämäbetonin murskausta koskevan erityissääntelyn lisäämistä muun muassa asetuksen 8 ja 9 §:ään.

Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jossa säädetäisiin ylijäämäbetonin murskaustoiminnasta ja murskatun ylijäämäbetonin varastoinnista aiheutuvien hule- ja jätevesien hallinnasta ja käsittelystä. Momentin mukaan kyseinen toiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu pintavesien tai talousvesikaivojen pilaantumisen vaaraa. Lisäksi ylijäämäbetonin rikotuksessa ja murskauksessa sekä rikotetun ja murskatun ylijäämäbetonin varastoinnissa muodostuvat vedet olisi ohjattava selkeytysaltaaseen. Rikotuksessa ylijäämäbetonia esikäsitellään ennen murskausta pienemmiksi kappaleiksi. Ylijäämäbetonin murskaamisen ja rikotuksen seurauksena voi syntyä käsittelyä vaativia vesiä pölyntorjunnan yhteydessä tai hulevesinä. Jälkimmäinen selkeytysaltaaseen johtamista koskeva vaatimus vastaisi voimassa olevan 5 §:n 2 momentin mukaista säännöstä koskien selkeytysaltaista nostettavan lietteen käsittelystä syntyvien vesien käsittelyä.

Uuden 2 momentin lisäämisen myötä nykyisin voimassa oleva 5 §:n 2 momentti siirtyisi pykälän 3 momentiksi.

6 §. *Ylijäämäbetonin tilapäinen murskaus.* Pykälä kumottaisiin turhana. Voimassa olevan 6 §:n mukaan betoniasemalla ja betonituotetehtaalla tapahtuvaan ylijäämäbetonin tilapäiseen murskaukseen liittyvän meluilmoituksen tekemisestä säädetään ympäristönsuojelulain 118 §:ssä tai kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä. Asetuksen 1 §:n 2 momentissa ehdotetaan säädettaväksi, että laitoksen omassa toiminnassa syntyvän ylijäämäbetonin murskausta saa suorittaa osana rekisteröitävän betoniaseman ja -tuotetehtaan toimintaa, jos murskauksen vuosittainen enimmäismäärä on 20 000 tonnia. Tällä selkeytettäisiin murskaustoimintaan

sovellettava menettely. Kun toimintaa voitaisiin suorittaa osana rekisteröintimenettelyä ja toimintaan sovellettaisiin asetuksessa säädettyjä ympäristönsuojeluvaatimuksia, mukaan lukien melupäästöjen hallintaa koskevat säännökset, ei ylijäämäbetonin murskaamisesta olisi lähtökohtaisesti tarvetta tehdä erillistä meluilmoitusta.

8 §. Melutasot ja melua aiheuttavien työvaiheiden aikarajat. Kun ylijäämäbetonin murskauksen katsottaisiin kuuluvan osaksi rekisteröitävää toimintaa, soveltuisivat myös ehdotettavan 6 §:n 2 momentin nojalla asetuksen 8 §:n mukaiset melutasot kyseiseen murskaustoimintaan. Asetuksen 8 §:n 1 momentin mukaan "jos melu on luonteeltaan iskumaista tai kapeakaistaista, mittaus- tai laskentatulokseen lisätään 5 desibeliä ennen sen vertaamista raja-arvoon". Murskaus tulisi ottaa huomioon myös 2 momentissa tarkoitettussa melumallinnuksessa.

Pykälään lisättäisiin uusi *4 momentti* ylijäämäbetonin murskauksesta. Jos murskaustoimintaa harjoitetaan alle 500 metrin päässä melulle alttiista kohteesta, toiminta tulisi rajata arkipäivisin kello 7 ja 18 väliselle ajalle. Tällä voitaisiin ehkäistä tehokkaasti naapurustolle toiminnasta aiheutuvia meluhaittoja, kun murskauksen toiminta-aika rajataan vain päiväsaikaan. Tarvetta murskaamiselle muihin aikoihin ei oleteta syntyvän, vaan harvakseltaan tapahtuvana kyseinen toiminta pystytään järjestämään ehdotetun toiminta-ajan puitteissa.

9 §. Pölypäästöjen rajoittaminen. Pykälässä säädetään pölypäästöjen rajoittamisesta pölyvien aineiden käsittelyssä, pölyävissä työvaiheissa sekä kuljetuksissa, kuormaamisessa ja kuormien purkamisessa. Myös ylijäämäbetonin murskaamista voidaan pitää pölyävänä työvaiheena.

Pykälään lisättäisiin uusi *3 momentti*, jossa säädettäisiin nimenomaan ylijäämäbetonin murskaamisessa syntyvän pölyämisen torjunnasta. Sen mukaan betoniasemalla ja betonituotetehtaalla syntyvän ylijäämäbetonin murskauksesta aiheutuvan pölyn leviämisen ehkäisemiseksi murskain ja kuljettimet on koteloitava ja haitallinen pölyn leviäminen tulee estää kastelemalla tai muulla vastaavalla tavalla. Pölyämisen estämiseksi käytettävien kasteluvesien hallinnasta säädettäisiin ehdotettavassa uudessa 5 §:n 2 momentissa.

Samalla pykälän nykyinen 3 momentti siirtyisi *4 momentiksi*.

11 §. Öljyisten hulevesien käsittely ja johtaminen. Voimassa olevan pykälän *1 momentin* mukaan nestemäisten polttoaineiden käsittelyalueiden ja öljysäiliöiden suoja-altaiden hulevedet on käsiteltävä öljynerottimessa. Momenttia täsmennettäisiin mainitsemalla siinä myös mahdollisuus johtaa öljyiset hulevedet umpisäiliöön. Samalla momenttiin lisättäisiin vaatimus, että vastaavasti kuin öljynerotin on varustettava öljytilan täyttymisestä ilmoittavalla hälytysjärjestämällä, myös umpisäiliö olisi varustettava säiliön täyttymisestä ilmoittavalla hälytysjärjestelmällä, jota voidaan seurata jatkuvasti. Myös umpisäiliöiden osalta hälytysjärjestelmää voidaan pitää tarpeellisena esimerkiksi siinä tapauksessa, että umpisäiliöön kerätään vesiä kattamattomilta ulkoalueilta, jolloin esimerkiksi sadevesi voi täyttää umpisäiliön nopeastikin.

Pykälän *2 momentista* poistettaisiin velvoite johtaa öljyiset hulevedet standardin SFS-EN-858-1 mukaisen II luokan öljynerottimen kautta, jos öljynerottimessa käsitellyt vedet johdetaan umpisäiliöön. Tätä velvoitetta voidaan pitää turhana, sillä umpisäiliöön johtamisen jälkeen vedet on joka tapauksessa kuljetettava asianmukaiseen, kyseiseen toimintaan ympäristöluvan saaneeseen käsittelylaitokseen. Samalla momenttiin lisättäisiin sana "vähintään", sillä öljyisten

hulevesien johtaminen momentissa tarkoitettua tehokkaamman öljynerottimen kautta olisi myös luonnollisesti mahdollista.

Pykälän 4 momentista poistettaisiin umpisäiliötä koskeva maininta. Koska öljynerotinta koskeva vaatimus poistettaisiin 2 momentista umpisäiliöön öljyisiä hulevesiä johdettaessa, ei myöskään vaatimus välittömästi öljynerottimen jälkeen sijoitettavasta näytteenotto- ja sulkuventtiilikaivosta koskisi tapauksia, joissa hulevedet johdetaan umpisäiliöön.

12 §. Vaarallisten kemikaalien varastointi ja käsittely. Pykälän 3 momentissa säädetään nestemäisten polttoaineiden varastoinnissa ja käsittelyssä noudatettavista vaatimuksista. Momentin 4 kohdan mukaan nestemäisten polttoaineiden täyttö- ja purkupaikkojen on oltava nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja tai kauttaaltaan kallistettuja siten, että hulevedet ohjautuvat hallitusti öljynerottimeen. Koska 11 §:ään ehdotetaan täsmennettäväksi mahdollisuus johtaa öljyiset hulevedet öljynerottimen lisäksi myös umpisäiliöön, lisättäisiin vastaavasti myös 12 §:n 3 momentin 4 kohtaan sama vaihtoehto ohjata hulevedet öljynerottimen lisäksi myös umpisäiliöön.

13 §. Jätehuolto. Pykälän 4 kohdassa ajantasaistettaisiin säädösviittaus jäteasetukseen 978/2021, joka on kumonnut aiemman jäteasetuksen 179/2012.

16 §. Toiminnan sekä sen päästöjen ja vaikutusten tarkkailu. Pykälän 6–8 momentissa säädetään melutasojen mittauksista betoniasemilla ja -tuotetehtailla. Pykälän 8 momentin mukaan betoniaseman ja betonituotetehtaan toiminnasta aiheutuvien melutasojen mittaukset on tehtävä tavanomaisissa käyttöolosuhteissa. Säännökseen ehdotetaan lisättäväksi selventävä virke, jonka mukaan melutasojen mittaukset on tehtävä myös murskauksen aikana, jos betoniasemalla tai betonituotetehtaalla murskataan ylijäämäbetonia. Myös murskauksen aikana tehtäviä melumittauksia koskisi pykälän 6 ja 7 momenteissa säädetty viranomaisen harkintamahdollisuus mittausten tarpeellisuudelle.

17 §. Tietojen toimittaminen ja kirjanpito. Pykälässä säädetään toiminnanharjoittajan veloitteesta toimittaa vuosittain helmikuun loppuun mennessä valvontaviranomaiselle edellistä vuotta koskeva vuosiraportti.

Pykälän 2 momentissa säädetään toiminnassa syntyneestä jätteestä toimitettavista tiedoista. Näiden tietojen joukkoon ehdotetaan lisättäväksi uudeksi 5 kohdaksi tarvittavat tiedot ylijäämäbetonista ja sen murskaamisesta: betoniasemalla tai betonituotetehtaalla vuoden lopussa alueelle varastoidun ylijäämäbetonin määrästä sekä murskatun ylijäämäbetonin määrästä. Näiden tietojen avulla tuettaisiin valvontaviranomaisen mahdollisuuksia valvoa ylijäämäbetonin varastointimäärien kehitystä, jotta alueelle ei kerry ammatti- tai laitospäiseksi jätteenkäsittelyksi tulkittavaa määrää ylijäämäbetonia (esimerkiksi kaatopaikkaa). Tarkoitus on, että laitoksen toiminnassa syntyvä ylijäämäbetoni murskataan tai toimitetaan asianmukaiseen käsittelypaikkaan kohtuullisessa ajassa, eikä sitä varastoitaisi alueella tarpeettomasti. Murskatun ylijäämäbetonin määrää koskevan tiedon perusteella voidaan myös arvioida osaltaan toiminnan laajuutta ja siitä aiheutuvia ympäristövaikutuksia.

Uuden 5 kohdan lisäämisen myötä muutettaisiin samalla myös 2 momentin 4 kohta teknisesti siten, että kohta päättyisi puolipisteeseen (suomenkielinen) tai pilkkuun (ruotsinkielinen). Samalla

korjattaisiin ruotsinkielinen sanamuoto 4 kohdan lopussa, jotta se vastaisi paremmin suomenkielistä sanamuotoa ”jätteen käsittelytapa” (ehdotetaan muutettavaksi muotoon ”avfallets behandlingssätt”).

2.6. Voimaantulo

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2026.

Ylijäämäbetonin murskausta saatetaan nykyisin toteuttaa ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröidyllä betoniasemalla ja -tuotetehtaalla, jonka rekisteröintiin ei ole sisällytetty ylijäämäbetonin murskaamista (murskaus on toteutettu esimerkiksi ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisen meluilmoituksen perusteella). Nämä tiedot olisi täydennettävä osaksi laitoksen rekisteröintiä ennen murskaustoiminnan aloittamista. Koska kyse on osana rekisteröitävän betoniaseman ja betonituotetehtaan toimintaa toteutettavasta ylijäämäbetonin murskaamisesta, tiedot toimitetaan laitoksen rekisteröinnistä vastaavalle viranomaiselle eli kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ympäristönsuojelulain 116 §:n 2 momenttia vastaavalla tavalla ylijäämäbetonin murskauksesta olisi ilmoitettava ehdotettavassa 3 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetut tiedot kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään 60 päivää ennen murskauksen aloittamista. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen merkitsee tiedot 60 päivän sisällä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Kun kyseiset murskausta koskevat tiedot on merkitty tietojärjestelmään, murskaustoiminta voidaan aloittaa ja toiminnassa tulee noudattaa tässä asetuksessa ehdotettavia ylijäämäbetonin murskausta ja varastointia koskevia säännöksiä.

Lisäksi voimaantulosäännöksen *2–4 momentissa* säädettäisiin rekisteröidyn betoniaseman ja -tuotetehtaan toiminnassa syntyvän ylijäämäbetonin murskausta koskevien säännösten soveltamisesta sellaisissa tapauksissa, joissa kyseiselle ylijäämäbetonin murskaamiselle on erikseen myönnetty ympäristölupa esimerkiksi laitos- tai ammattimaisen jätteenkäsittelyn tai vähintään 50 päivää kestävästä kivenmurskaamisen perusteella. Kyse olisi käytännössä siitä, että luvan piirissä oleva murskaustoiminta siirrettäisiin betoniaseman tai -tuotetehtaan rekisteröinnin piiriin.

Voimaantulosäännösten *2 momentin* mukaan asetusehdotukseen sisältyvää ylijäämäbetonin murskaamista koskevaa sääntelyä sovellettaisiin ympäristöluvan piirissä olevaan ylijäämäbetonin murskaustoimintaan siinä vaiheessa, kun murskaustoiminnalle olisi haettava ympäristölupa olennaisen muutoksen perusteella (ympäristönsuojelulain 29 §) tai kyseistä lupaa muutettava 89 §:n nojalla. Voimaantulosäännösten *3 momentin* mukaan kyseisiä säännöksiä olisi sovellettava ja toiminta siirrettävä rekisteröinnin piiriin viimeistään 1.6.2026.

Luvan raukeamisesta toiminnan ympäristönsuojelun tietojärjestelmään merkitsemisen johdosta säädetään ympäristönsuojelulaissa. Ylijäämäbetonin murskaustoimintaa koskeva ympäristölupa raukeaisi, kun nyt ehdotettava asetus tulisi sovellettavaksi 2 tai 3 momentin nojalla. Tällöin viranomaisella rekisteröi toiminnan ympäristönsuojelun tietojärjestelmään ja ilmoittaa tästä toiminnanharjoittajalle.

Voimaantulosäännösten *4 momentissa* säädetään puolestaan niiden ylijäämäbetonin murskausta koskevien lupa-asioiden käsittelytavasta, joissa lupa-asiaa ei ole ehditty kuuluttamaan asetuksen

voimaan tullessa (1.1.2026). Näissä tapauksessa ympäristölupa-asia raukeaisi ja viranomaisen rekisteröisi toiminnan ympäristönsuojelun tietojärjestelmään sekä ilmoittaisi tästä toiminnanharjoittajalle.